

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Tahi, 1997. augusztus 8.

Cseri Kálmán

TANKOLÁS

Alapige: Lukács 10,38-42

Amikor továbbhaladtak, betért egy faluba, ahol egy Márta nevű asszony a házába fogadta. Volt ennek egy Mária nevű testvére, aki leült az Úr lábához, és hallgatta beszédét. Márta pedig teljesen lefoglalta magát a sokféle szolgálattal. Ezért előállt Márta, és így szólt:

„Uram, nem törődsz azzal, hogy a testvérem magamra hagyott a szolgálásban? Mondd hát neki, hogy segítsen!”

Az Úr azonban így felelt neki: „Márta, Márta, sok mindenért aggódsz és töröd magad, pedig kevésre van szükség, valójában csak egyre: Mária a jó részt választotta, amelyet nem vehetnek el tőle.”

Imádkozzunk!

Köszönjük Úr Jézus, hogy megígérted, hogy aki keres, talál, aki kér, az kap, és a zörgetőnek megnyitják. Ezzel a bizalommal jövünk most is hozzád, és kérünk tőled olyan értékeket, amikről tudjuk, hogy csak tőled kaphatunk, és csak ajándékba lehet kapni.

Kérünk, adj nekünk választ a kérdéseinkre. Add a te békességedet a szívünkbe. Segíts eligazodni az élet dzsungelében. Segíts el minket igazi önismeretre, helyes Isten-ismeretre. Adj nekünk bizonyosságot kételyeink helyére. Engedd világosan látnunk, hogy mivégre vagyunk a világon, mi a te terved velünk. Tedd késszé a szívünket arra, hogy boldog igent mondjunk a te akaratodra.

Kérünk, szabadíts meg minket téves gondolatainktól, rögeszméinktől, azoktól a féligazságoktól vagy hamisságoktól, amelyek befészkeltek magukat a szívünkbe, értelmünkbe.

Ajándékozz meg ma is, most is a te igéd világosságával.

Ámen.

Igehirdetés

Az utakon nemcsak figyelmeztető táblák vannak, hanem *tájékoztató táblák is*. Például ilyen is: a legközelebbi tankállomás, ahol benzint lehet vételezni, hol van. Vagy ha nemcsak a kocsira gondol valaki, akkor ilyen tábla is létezik, és néha ez is biztató, hogy valamit enni is lehet, szintén nem olcsón.

Ma a tankolásról szeretnék valamit mondani. Lehetne azt mondani, hogy ennek a táblának semmi köze nincs a közlekedéshez. Ez nem ad semmi útbaigazítást, sem mihez tartásra nem segít. De ha hiányoznának a tankállomások, akkor ki lehetne húzni az összes többi táblát, megállna a közlekedés. Minden ettől függ, az, hogy minden gépkocsiban valahol el van rejtve, nem látható helyen egy tartály, abba kívülről belepumpálnak valami sajátos anyagot, az egy vékony csövön szintén láthatatlanul oda is jut, ahova kell, s végül is az fejtja ki azt az erőt, ami hajtja a kocsit.

A hívó életünknek erről a láthatatlan részéről szeretnék ma beszélni. Én sokkal közelebb vagyok a természeti dolgokhoz, mint a technikához, ezért mondom a másik képet: ami a fának a gyökere, a láthatatlan része, de amitől minden függ: lombja, termése, növekedése, ellenálló képessége is – a hívó életünk gyökereiről szeretne ma mondani valamit Isten. De ha már közlekedési tábláknál tartunk, akkor maradjunk a benzintöltő állomást jelző táblánál és a tankolásnál, mert jó ez a példa.

Üzemanyag nélkül nem megy a kocsis, hiába nyomja valaki a pedált. Egy ideig nyomhatja úgy a gázt, hogy megy, utána nyomhatja a kocsiját. Erőlködik és mégsem halad, és mérges lesz, mint itt Márta, és egyre kevesebb ereje lesz, mivelhogy mérges, és egyre mérgesebb lesz, mert egyre kevesebb ereje van, és belekerül egy olyan ördögi körbe, ami csak rossz gyümölcsöket terem. Átéli a tehetetlenséget. És mégsem fordítunk elég gondot a tankolásra!

Cecén, ahol kezdtem a szolgálatot, évekig kerékpárral jártuk a szórványokat, mert több falu is tartozott oda. Volt olyan 13 km-re levő falu, ahova hetente kétszer kimentünk. Hittanóra volt, bibliaóra és vasárnap istentisztelet. Gyönyörű munka volt, és hálás vagyok Istennek, hogy ott kezdhettem. De azért néha szembeszéllel, esőben dombokra fel nem volt könnyű tekerni a biciklit. Aztán kaptunk egy kis segédmotort. Óriási előbbre lépés volt, mert lehetett sűríteni az alkalmakat, rövidebb idő alatt odaértünk. Egyszer eljött a nagy pillanat: kaptunk egy 250-es Pannóniát, egy nagy motorkerékpárt, amivel a főnökömet is ide-oda lehetett már vinni. Élveztük, hogy első rúgásra gyújt, és hamarabb odaérünk, mint ahogy a kerékpárral, forradalmasította a missziói munkát a Pannónia.

Kétheti használat után egyszer csak bement a unalmast. Rugdos-tam, nem indult, mi lehet vele? Néztam az órát, ha most hamar rendbe

hozná a szerelő, kiérek a hittanra, mert biciklivel reménytelen elindulni. Eltoltam hozzá. Olyan gondolkodó fajta iparos volt, könnyed mozdulattal megrázta a motort, megbocsátóan elmosolyodott, és azt mondta: menjen el a Pali bácsihoz, ő volt a benzinkutas, és még odaér a hittanórára. Elmentem a Pali bácsihoz. A motor első pöccintésre gyújtott. Kicsit elkéstem a hittanóráról, de odaértem, és rettenetesen szégyelltem magam. Mert hiába új, hiába jó, ha nincs benne benzin, akkor nem megy. Hiába szedte volna szét, rakta volna össze, anélkül akkor sem megy.

Még egy esetet mondok el, bár enélkül is szemléletes most már az igazság. A Trabantoknak volt egy elődjük, az ú.n. P 70-es, azok az elő-Trabantok voltak. Egy olyannal vitt valaki engem szolgálatba. Egyszer csak megállt mellettünk egy hatalmas Chevrolet, amelyiknél nem lehetett tudni, melyik az eleje, melyik a háta, kiszállt belőle egy külföldre szakadt hazánkfia, aki látogatóba jött haza és megkérdezte a barátomat, aki vitt, hogy nincs-e egy kis tiszta benzinünk. Mondta: van, és egy 3 literes kannát elővett, mert teljesen a végén van, és nem tudja, hol van itt legközelebb tankállomás. Mindenféle nagy összegeket akart hálából fizetni, mert hogy ez milyen segítség neki. Nem értette, hogy a barátom ismeretlenként is, pénz nélkül szívesen adott.

Szóval hiába Chevrolet, ha nincs benne benzin, az sem megy, és rászorul a P 70-esre, ha annak van benzinje. Mert üzemanyag nélkül nem lehet közlekedni.

Azért olvastam fel ezt a jól ismert történetet, mert egyrészt sok mindent félreértünk ebben, másrészt pedig világossá tette számomra, hogy miért fontos a lelki tankolás, miért életkérdés nekünk az, ha haladni akarunk az úton. Ha leállunk, és nézelődni akarunk, akkor nem kell, de ha haladni akarunk és célba érni, akkor feltétlenül kell újra és újra tankolni, Isten ígéjével, Isten igazságaival. Nemcsak a bibliaolvasással, hanem az élő Istennel való közösség erejével folyamatosan táplálkozni, hogy aztán tudjunk terheket is vinni, másoknak is segíteni, és a végén célba érkezni.

Miről van itt szó? Jézus megy Jeruzsálembe, és útközben megállt Jeruzsálem elővárosában, Betániában, ahol a jól ismert testvérpárhoz betért. Ahogy Jézus megérkezik hozzájuk és leült, Mária azonnal letelepedett Jézus lábaihoz. Ez nagyon beszédes és egyértelmű viselkedés volt. Végignéztem az Ószövetség elejétől kezdve, a Mózes könyveitől egészen addig, hogy Pál apostol Gamáriel lábainál ült, mindenütt azt jelenti ez, hogy valaki abban a pillanatban a tanítvány pozíciójába helyezkedik és kész tanulni. Mária a tanítvány, aki kész tanulni. Amikor a Biblia azt mondja, hogy Pál apostol Gamáriel lábainál ült Jeruzsálemben, akkor ez is azt jelenti, hogy igyekezett mindent megtanulni tőle.

Ez tehát nem alkati kérdés Máriánál, hogy ő ilyen kontemplatív, meditatív lélek volt, aki valószínű a konyhában ügyetlen volt, de szívesen üldögélt és hallgatott beszédeket. Jézus nem minden nap volt ott náluk, ő azonnal felismerte, hogy ez talán soha vissza nem térő vagy ritkán ismétlődő alkalom. Mindenesetre ez alkalom, ez egy minősített idő, amit Jézus most náluk tölt. Ezt azzal kell eltölteni, amire való. Holnap hiába szeretné hallgatni, ha nem lesz ott. Tegnap is hiába akarta volna hallgatni — most van ott, akkor most mindent félretenni. Jézus abszolút elsőbbséget kap. Félreteszi a maga dolgát, a tervét, majd megvalósítja máskor. Most, ha Jézus beszélni akar, Őreá hallgatni kell.

Azzal az igével indított minket Isten, hogy „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!” Sokszor az a tapasztalatom, hogy ennek az ellenkezőjét mondják még vallásos emberek is, hogy hallgass, Uram, mert beszélni akar a te szolgád. És akkor mi mondjuk a magunkét. Olyan sokszor előfordul, amikor valakiről mások beszélnek, vagy akár egy temetést beszélünk meg, és az illetőnek a jellemvonásait elsorolják: szokott imádkozni. És Isten igéjét hallgatni? Azt nem szokott. Az fontos, hogy engem hallgasson meg Isten, de mit érdekel az, hogy Ő mit akar mondani nekem. — Emögött ez van: Hallgass, Uram, mert beszélni akar a te szolgád!

Mária magatartása ennek az ellenkezője: Minden vonuljon félre, én fogjam be a számat, nyitva van a fülem, és egészen nyitva van a szívem: szólj, Uram, mert hallja a te szolgád! — Egészen bizonyos a leírásból, hogy nem alkati kérdés, hanem Mária döntése. Így döntött, hogy ő akkor Jézust akarja hallgatni.

Miért döntött így? Mert tudja, kicsoda Jézus, és komolyan veszi. Nem vendégnek tekinti. Zárójelben jegyzem meg, hogy nem jó ez az asztali imádság, hogy jövel Jézus, légy vendégünk... Ő sehol nem mondja, hogy vendégként akar betérni hozzánk. Ő ahol megjelenik, ott mint Úr lép fel.

Behívják az emmausiak magukhoz. Abban a pillanatban Ő ül az asztalfőre, Ő oszt kenyeret a háziaknak — ez tiszta képtelenség lenne ma is —, mert akkor mindenki tudta, hol a vendég helye és mi a vendég dolga. Jézus nem vendégként viselkedik ott, ahova behívták, hanem abban a pillanatban Úrként. És azok tudomásul veszik, hogy Ő Úr, és erre nyílik meg a szemük és ismerik fel Őt, és változik meg az életük.

Aki Jézust Úrként, Messiásként, Krisztusként fogadja az életébe, az ismeri meg Őt igazán, és annak a számára jelent a vele való találkozás nagyon-nagyon sokat.

Nos, Mária itt így tekint Jézusra és így telepedik le az Ő lábaihoz.

Azt mondtuk a hét elején, hogy Isten egészen személyesen szokott beszélni azokkal, akiket meg akar ajándékozni, és meg akar változtatni. Ha mi készek vagyunk napról-napra arra, hogy Ő egészen személyesen be-

széljen velünk, és az elsőbbséget megadjuk neki, akkor lesz növekvő, izmosodó, erősödő hitünk és keresztyén életünk, és akkor tud Ő használni minket mások javára is. Nem véletlenül mondja Jézus, életének abban a nagy harcában, kritikus helyzetében, az ördöggel viaskodva, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, ami Isten szájából származik.”

Az állat csak „kenyérrel” a neki megfelelő táplálékkal él, de az ember nemcsak kenyérrel. Az embernek nemcsak hasa van, lelke is van. A kettő együtt az ember. Mindkettőnek a maga helyén kell lennie. Mindkettőnek meg kell kapnia a táplálékát, mert ha nem kapja meg a lélek, akkor lélektelenné, lélek nélkülivé válik valakinek az élete. Lélektelen hajszává lesznek a mindennapjai, tönkreteszi magát is, meg másokat is, és nem tud emberi életet élni. Jézus Krisztus minket emberi életre, sőt isteni életre akar elsegíteni. Isteni természet részeseivé akar minket tenni – ahogy a Szentírásban olvassuk.

Nos, Mária itt felismeri, hogy ez kivételes alkalom. Jézusnak elsőbbséget ad a maga feladataival szemben, kész tanulni tőle mint tanítvány, és odatelepszik a lábaihoz, mert Úrnak ismeri el Őt. És így kap erőt már előre ahhoz, hogy később nehéz terheket el tudjon hordozni. Amikor Márta nekitámad ott a nyilvánosság előtt (a tanítványok is ott voltak), akkor Mária nem sértődik meg, nem is reagál, nem háborodik fel, nem keseredik el. Ő tudja, hogy mit csinál: Itt most a tankolás ideje van! Majd utána megyünk a konyhába és azt is megcsináljuk.

Amikor még kicsit később nekitámadnak Máriának Jézus tanítványai, amikor megkeni a Mester lábát: mit csinál ez? Micsoda eszetlen tékozlás ez! Mi pénzt lehetett volna ezért az olajért kapni... Akkor sem sértődik meg, akkor sem reagál, akkor sem keseredik el, és nem is bizonytalanozik el, hogy vajon jól csináltam-e? Tudja, hogy mit tesz. Aki Jézusra figyel, és engedi, hogy táplálja, tanítsa, az tudja, hogy mit csinál, az tudatosan cselekszi, amit cselekszik. Azt nem lehet elbizonytalanítani, megingatni. Támadni lehet, keserűséget okozni neki lehet, de nem lehet elkekeríteni.

Erre érti a Szentírás azt, ami a zsoltárokból többször is ismétlődik: „Gyönyörködjél az Úrban.” Aki ezt a Jézussal való személyes közösséget folyamatosan ápolja, az tanul meg gyönyörködni benne. Az egyre több jellemvonását ismeri fel a megváltó Krisztusnak, és annak Jézus nemcsak Megváltója lesz, hanem Ura is. Nemcsak a múltjára ad bocsánatot, hanem a jelenében folyamatosan tanácsot, erőt, útmutatást és az egész jövője is az Ő kezében van.

Valaki egyszer azt mondta, hogy aki így töltekezik Krisztussal magával, nemcsak az Ő tanításaival, az olyan, mint egy tölcsér. A tölcsérnek a felső része széles, és vezeti, amit beleöntenek, és egy ponton azt továbbadja.

Aki nem szokott így Jézus lábainál ülni, az olyan, mint egy megfordított tölcsér. Icipici lyuk van felül, éppen hogy csak beletalál valami, aztán csurog mellette össze-vissza, alig megy bele valami. Hiába széles alul. Nem alul kellene szélesnek lennie, hanem felül. Mi sokszor alul vagyunk szélesek: gyerünk, dolgozni... és egy kicsi figyelem jut Jézusnak is. Mária magatartása az ellenkezőjére tanít minket.

És mit tudunk meg Mártáról? Megtudjuk róla azt, hogy befogadta Jézust. Ez szép és pozitív dolog. De ő maradt az úr. Jézus ott üljön le, ő meg tudja, mit kell tenni. Most elmegy. Aztán mikor nem azt teszi Jézus, amit ő szeretne, akkor még Jézust is megdorgálja: Miért nem szólsz rá a testvéremre? Hogy nem látod át a helyzetet? Itt most neked kellene igazságot szolgáltatni. Kritizálja Jézust is, felette van Jézusnak. Ő tudja, mi itt a tennivaló, Jézus meg nem tudja. És ez idegesíti és nyugtalanítja.

Egyébként a Márta szó azt jelenti: úrnő. Olyan éles kontraszt ez, hogy Uramnak szólítja Jézust, és mégis ő marad a maga ura. Sőt Jézus felett is uralkodni akar. Mária felett mindenképpen. Ő kiosztaná a feladatokat: ki mit csináljon. Ő tudja Jézus nélkül is, hogy mikor minek van az ideje. És kiderül: éppen ezt nem tudja. És miközben buzgón végzi azt, amit végez, keserűen végzi, nincs rajta áldás. Elégedetlen: vád, szemrehányás van benne másokkal szemben.

Sok olyan családlátogatáson voltam már, amikor vagy hívtak valamit megbeszélni, vagy én szerettem volna találkozni, egymáshoz közelebb kerülni. Megérkezésem után eltűnt a háziasszony és egész idő alatt nem is tudtunk szót váltani egymással, mert valami teát készített, kekszet hozott vagy valami mást csinált, aminek talán semmi köze nem is volt a látogatáshoz. Éppen azt a célt nem értük el, ami végett együtt lehettünk volna.

Van egy keserves emlékem teológus koromból: Egy dunántúli faluban voltam legátus. A nagy ünnepeken mindig kiküldtek minket prédikálni. Nagyon tanulságosak voltak ezek a látogatások. Abba a faluba kerültem, ahonnan volt egy évfolyamtársam, akivel szerettük egymást. Ennek a fiúnak az öccse nem sokkal azelőtt halt meg. Egészen természetes volt számomra, hogy meg fogom látogatni őket, ha örülnek neki. Abban maradtunk, hogy ebéd után mindjárt elmennék, hogy délután visszaérjek a lelkészékhöz és tudjak kicsit készülni, elcsendesedni az esti szolgálatra, mert este én prédikáltam.

Ebéd után mindjárt elmentem. Mindenféléről beszélt az édesanyja, csak a fájdalomkról nem. Én úgy voltam, hogy arról beszéljünk, amiről ők akarnak, de azért szívesen érintettem volna ezt a nehéz kérdésüket is. Amikor már szedelőzködtem, hogy eljövök, közölte, hogy még nem ettünk. Mondtam: köszönöm, most ebédeltünk, a szolgálat előtt nem tudok enni, ne fáradjon vele, inkább egy kicsit beszélgessünk, meg imádkozzunk még.

Ó, az ráér — mondta ő. Erre bezárta az ajtót, kivette a kulcsot, a kötényt zsebébe tette, és nagy sütés-főzésbe kezdett. Engem kezdett kiverni a verjtek. Ott voltam bezárva. Háromnegyed hatkor harangoztak, és még ott kellett ülni az asztalnál. Hihetetlen erőszakos asszony volt. Éppen hogy csak hat órára odaértem, és ezzel az össze-visszasággal a fejemben kellett felmennem a szószékre. Elkészültem előre, de más ilyen körülmények közül a szószékre menni, vagy úgy, hogy előtte imádkozhatom és elcsendesedhetem.

Nos, ez a Márta-szemléletnek egy egészen végletes példája, majdhogynem kóros már, de néha minket is kórosan hatalmába kerít, hogy az a fontos, amit én elgondoltam, amit én teszek. Hogy most minek lenne itt az ideje, hogy az a másik most ezt kívánja vagy nem, szeretné vagy nem, vagy mi lenne most fontos, vagy együtt kérdeznénk meg: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjünk — mondjuk egy családi tanácsban —, mielőtt ki-ki elmondja a véleményét. Ez nem sok helyen ismerős. És Mártától ez távol állt. Ő Uramnak szólítja Jézust, de egyáltalán nem veszi komolyan, hogy Ő Úr.

Talán többen ismerik azt a néhány sort, amit Lübeckben a híres Krisztus-szobor alá írtak. Így hangzik ez a felirat:

JÉZUS PANASZA

(A lübecki Krisztus-szobor felirata)

Ti Mesternek hívtok — és nem kérdeztek engem...
 Útnak neveztek — és nem jártok rajtam...
 Világosságnak hívtok — és nem néztek reám...
 Életnek neveztek — és nem kerestek engem...
 Bölcsnek hívtok — és nem kértek engem...
 Hatalmasnak hívtok — és nem félték tőlem...
 Irgalmasnak hívtok — és nem bíztok bennem...
 Igazságnak neveztek — és nem félték tőlem...
 ... Ha egyszer örökre elvesztek — ne okoljatok engem!

Nem így van sokszor? A szöveg már megy. Tudom, hogy Ő irgalmas, hatalmas, Úr, Mester, Krisztus — úgy is szólítom: Uram, s utána nekítámadok, rendre utasítom és kiderül: én akarok uralkodni felette.

Nagy dolog lenne, ha Isten leleplezné ma az életünkben, hogy az életünk melyik területén nem Úr még ténylegesen Jézus, és ha átadnánk az uralmat ott is. Mik vagyunk mi? Tanítványok, akik készek a Mester lábához telepedni és tanulni — vagy úrnők és urak, akik egymáson is, meg néha még Jézuson is uralkodni akarunk.

Egyébként az, amit a Biblia az „első szeretetről” mond, az pontosan ez az élő Krisztussal való személyes közösség. Mert Márta megmondhatta volna Máriának, hogy majd mondd el, mit mondott a Mester. De a Bibliából mi úgy ismerjük meg Jézust, hogy nemcsak az a fontos, hogy Ő mit mondott, hanem Ő maga a fontos. És az első szeretetnél sem az a fontos igazán, hogy mit mondott, hanem Ő maga a fontos.

Emlékszem: amikor először egy hosszabb estét töltöttem Enikőéknél és mindenféléről beszéltünk, s hazamentem, Édesanyám éppen ott volt a segédlelkész lakásomban, és megkérdezte: miről beszélgettetek? Hirtelen nem tudtam elmondani. Olyan sokáig ott voltál, hát miről beszélgettetek? Mit tudom én, ott ültem mellette és jó volt együtt lenni.

Van-e ilyen a Jézussal való közösségünkben? Nem akarom itt az érzelmesség, meg érzelgősség mocsaras területére terelni a gondolatokat, hanem a személyes összetartozásnak a melege, a másik személy maga az igazán fontos.

Van-e olyan, hogy nemcsak elolvassuk, hanem a gondolatainkat oda tesszük a mi Urunk elé? Ami az imádság, meg a Biblia-tanulmányozás közötti átmenet? Van-e olyan, hogy bibliaolvasás közben is meg-megállunk, és egy-egy mondatot mondunk neki. Így lesz igazán párbeszéddé a csendességünk. Van-e olyan, hogy elmondjuk neki: Uram, én így gondoltam, mert tulajdonképpen szeretném is így, de mi a te véleményed? Szeretném megérteni. Fogalmam sincs, hogyan fogom megérteni, de bízom abban, hogy nem hagysz tanács nélkül. Amikor az ember egészen nyitott szívvel, és a lelke teljes felületén érintkezik azzal a Krisztussal, akit Úrnak vall. Most már nemcsak a szavaival, hanem a szívével is.

Sokan ismerik Chambers nevét és azt a könyvét is: Krisztus minde nek felett. Az egyik főgondolat, ami végighúzódik ezen a 365 elmélkedésen, pontosan ez, hogy Jézus személye legyen fontos, és a tankolás milyen fontos. Egy mondatot, meg egy féloldalt olvasok belőle.

„Az Istennel való magányos, csendes közösségünk mélységétől függ érte végzett nyilvános szolgálatunk értéke.” — Rendkívül tömören szokott fogalmazni, és itt minden szó a helyén van. Az Istennel való magányos, csendes — sokszor el sem jutunk addig, hogy csendes — közösségünk mélységétől, nem a hosszától, nem a gyakoriságától függ érte végzett nyilvános szolgálatunk értéke. Nem a mennyisége. A vele való közösség mélységétől függ mindannak a jó cselekedetnek az értéke, ami ebből következik.

Az egyik októberi napra írt elmélkedésében pedig mintha a XX. század végén írná, azt mondja:

„Napjainkban Jézus Krisztus legnagyobb ellensége a gyakorlati munkáról alkotott olyan elgondolás, ami nem a Szentírásból, hanem a világrendből születik. Ebben felülkerekedik a szüntelen erő kifejtés és tevékeny-

ség, de nincs helye benne az elmélyült kapcsolatnak Istennel. Rossz a sorrend, meg a hangsúly. A keresztyén munkások sokszor túlságosan a kirkatban élnek. Jézus Krisztus királyságának az ereje, lényege a vele való személyes viszonyban áll, és nem a nyilvánosság előtti hasznosságunkban. A világ velünk ezt az utóbbit akarja elhíttetni. Ettől azonban meg kell szabadulnunk, mert az Úr Jézus életében semmi sem volt az izgalmas aktivitásnak abból a hajszájából és rohanásából, amit mi olyan nagyra tartunk. A tanítványnak pedig olyannak kell lennie, mint a Mestere. Jézus királyságának központi ügye a vele való személyes kapcsolat, és nem az, ami általában hasznos az embereknek.

Ha szétszórod erődöt túlzott tevékenységben, ahelyett, hogy Isten megváltásának nagy alapvető igazságaiban elmerülnél, kimerülsz a túlerőltetésben, és amikor jönnek a nehézségek, használhatatlan vagy. De ha most az idődet arra fordítod, hogy Istenben alapot vegyél, a vele való közösségben gyökeret eresz, az Ő erejével feltöltekezz, noha ez a világ szerint nem gyakorlati vonal, akkor majd kiderül a nehéz helyzetekben, hogy mindent bírsz.”

Isten adja, hogy ezek a gondolatok formálják a mi gondolkozásunkat is, és juttassák eszünkbe a Hegyi beszédnek azt a mondatát: „Keressétek először Isten országát, és az Ő igazságát, és ezek mind megadatnak néktek.”

Hogy az, aki nem tankol, és aztán rákényszerül arra, hogy tolja az autóját, milyen mérges lesz, arra itt van a szomorú példa: Márta magatartásából úgy, ahogy azt már említettem is. Azt hiszem, hogy sokszor a mi rossz kedvünk, idegességünk, másokkal szembeni keserűségünk, vádaskodásunk, sőt Istennel szembeni szemrehányásaink oka is ez. Egyszerűen nincs üzemanyag, nem megy a kocsi, aztán rákényszerülünk az erőlködésre.

Jézus itt nem azt mondja, hogy milyen szépen kiegészíti egymást ez a két testvér. Az egyik a passzív típus, a másik aktív. Az egyik introvertált, a másik az extravertált. Az egyik a házias, a másik az intellektuális. Nem erről van szó. Ő itt Mártáról egyetlen jó szót nem mond. Mártát Jézus csak bírálja. Azt mondja: aggodalmaskodsz, töröd magad, szüntelen való szolgálatban vagy — ez a baj, nem ismeri fel, hogy most a tankolás ideje van, mert ott van Jézus, és utána szolgálunk. Mikor, minek van a rendelt ideje. (Szerintem mindig annak, hogy én csináljak valamit.) A legerősebb kritika az utolsó mondat: Mária a jó részt választotta. Márta a rossz részt, Mária a jó részt választotta. És ez el nem vétetik tőle.

Mert egyszer, amikor minden elvétetik tőlünk, csak az marad meg, aki bennünk Krisztus. Amennyire Ővele tele van valaki. Amennyire Ővele töltekezett.

Nekünk azért nehéz ezt ma komolyan vennünk, mert egyre inkább olyan világba futunk bele, amely a Márta típusú embereket tartja esz-

ménynek, és erre nevel. Aki szüntelen szolgál, aki töri magát, aki nem ismer megállást, ahol nincs helye ennek a csendnek. Mintha lehetne tankolás nélkül szüntelenül üzemelni.

Nagyon fontos azt az ígét komolyan vennünk, amit az utóbbi időben Isten igen sokszor eszembe juttatott (Ézsaiás 50,4): „Az Úr Isten bölcs nyelvet adott nekem, hogy tudjam erősíteni a megfáradtat beszéddel. Felserkenti minden reggel, felserkenti fülemet, hogy hallgassak, mint egy tanítvány.”

Tehát, ha engedem, hogy minden reggel a fülembé adja az Ő tanítását, akkor adott esetben lesz a számban olyan mondanivaló, hogy azzal tudom erősíteni a megfáradtat beszéddel. Ez nem luxus, hogy valaki a fülét rendszeresen odatartja, ez életkérdés. Annyira életkérdés, mint a manna-szedés volt Izráel népének a pusztában. A manna-szedés meg a reggeli csendességünk között nagyon jó párhuzamok vannak. Azt is reggel adta Isten, minden reggel újra adta, le kellett hajolni, fáradságos munkával összeszedni, de mégis ajándék volt, és az egyetlen olyan táplálék, amire mindig számíthatnak, és ami életben tartotta őket.

Jó lenne, ha a reggeli bibliaolvasást nem kötelességnek tekintenénk. Jó lenne, ha nem alakulna ki bennünk az, hogy ha még nem olvastam, nem vagyok jó keresztyén. Jó lenne, ha nem stopperórával mérnénk, ha most hosszú volt, akkor jó hívő vagyok, ha rövidre sikerült, rossz hívő. Ezekről is meg kell szabadulni. De hogy ez életkérdés, az egészen bizonyos!

Mielőtt imádkozunk, felolvasok néhány mondatot egy 350 évvel ezelőtt megjelent könyvből. Ajánlom mindenki figyelmébe, ha hozzáférhető. Medgyesi Pálnak a Praxis Pietatis — a kegyesség gyakorlásáról írt egy könyvet, ami részben egy puritán kegyességi könyvnek a fordítása, részben eredeti, és gyönyörű akkori magyar nyelven ír benne praktikus biztatásokat.

„Mihelyt reggel fölserkensz, zárd bé azon erősen szívednek ajtaját, hogy semmi világi gondolatok és gondok addig bé ne férkeshessenek, míg Isten az Őt megillető első helyet abban el nem foglalja. Mert így semminémű gonosz gondolat és akarat sem bémenni nem mér szívedbe, vagy könnyebben kirekesztetik belőle. És a szív aztán azon az egész napon az istenes életnek és kegyességnek jószágával inkább illatozik. De hogy ha szívedet, mikor álmodból elsőben felserkensz, Istened és az Ő igéje felől való szent elmélkedésekkel bé nem töltöd, és miként az Úr sátorában a lámpásokat minden reggel és este az Isten igéjének szépen megtölt drága olajával meg nem újítod, és meg nem füstölöd az imádkozásnak jó illatú füstjénél, a Sátánnak első gondja az lészen, hogy mentől hamarébb világi elmélkedésekkel avagy testi kívánságokkal tölthesse be szívedet, hogy ekképpen teljességgel alkalmatlanná tehessen az isteni szolgálatra, és az egész napon semmivel egyébbel ne szagolkodhassék, hanem

csak a megveszett és hazug beszédeknek s a hirtelenségből esett káromkodó sok hűtölködéseknek rút büdösségével. Minekokáért mindennapi munkádnak kezdete légyen az Isten ígéje és az imádkozás.”

Aztán beszél ennek egészen gyakorlati részéről is:

„Mindezeket te magadra szabjad, ne olvass semmit a Bibliából csak a história kedvéért, hanem mint megannyi, hozzád az égből küldött leveleit Istenednek, úgy fogadjad. Mert amik megíratlak, a mi tanulságunkra íratlak meg. Egy rövid részecskének igazán értelemmel és hittel, és annak magadra szabásával való elolvasása nagyobb lelki épülésedre szolgál, hogy nem mintha futva ötöt olvasnál is át, semmit azokból ilyenképpen magadra nem szabván.”

Aztán elmondja, hogy „ha pedig meg nem érted azt, amit olvastál, hasonlatos vagy ahhoz, aki az ételt nagy buzgósággal rakja a szája mellé. Persze, azt mondhatnád, hogy sok foglalatosságid miatt nem érkezel mind ezekre; dolgod haladékjával és károddal lenne, ha minden reggel egy részt elolvasnál ilyen figyelemmel Isten szent ígéből. — Ó, ember, ember! Emlékezzél meg, minémű rövid ez te életed, és mindazon most igen fontosnak tűnő foglalatosságid csak e rövid életre tartoznak. Az idvesség pedig és a kárhozat örökkévalók. Kelj fel azért minden reggel annyival elébb, a rothadandó testedet fosszad meg inkább kicsiny álmától, hogy nem, mint lelkedet ily idvességes eledelétől és Istenedet az Ő szolgálatjától. Szolgáljad a Mindenhatót illendőképpen, amíg ehhez időt és egészséget kapsz.”

Szóval, tankolás nélkül semmilyen jármű nem megy, és Isten azt akarja, hogy mi ne erőlködjünk, hanem az Ő ígében és Szentlelkének az erejével tudjunk haladni. Azt akarja, hogy minden a helyére kerüljön. Tudjunk tankolni, és utána tudjunk erőt kifejteni. Azt akarja, hogy ne a szöveg legyen meg az életünkben, hogy Uram, Uram, és közben maradunk a magunk urai és úrnői, hanem tanuljunk meg Jézus lábához telepedni, hallgatni Őt és aztán engedelmeskedni neki. És így legyünk áldássá igazán mások számára is. Mert ez az egy, ami el nem vétetik tőlünk.

Imádkozzunk!

Úr Jézus, köszönjük, hogy odavezetsz minket ahhoz a kiapadhatatlan forráshoz, aki te magad vagy.

Köszönjük, hogy rólad ömlik ránk a fény, a béke, boldog élet. Köszönjük, hogy ígéred nekünk a te békességedet, a te örömetet. Köszönjük, hogy minden túlzás nélkül vallhatjuk: mindenre van erónk tebenned. Köszönjük, hogy a te ígéd világosság és igazság.

Könyörülj rajtunk, hogy ebben a sötét, hazugságokkal, megtévesztéssel teli világban hadd tudjunk téged követni, aki magad vagy a világ világossága.

TANKOLÁS

Könyörülj rajtunk, hogy hadd jöjjünk meríteni újra és újra ebből a forrásból, hogy aztán tudjunk adni másoknak. Hadd legyen valóság az életünkben az, amit a samáriai asszonynak ígértél: aki abból a vízből iszik, amit te adsz neki, az soha többé meg nem szomjazik, sőt tud itatni másokat is.

Kérünk, tedd ezt egészen gyakorlativá számunkra, és segíts ezt megvalósítani. Annyit küszködünk, Urunk, ezért, és annyira kiszorítja a sok tennivaló, a magunk rossz természete, meg a világ mégis az életünkből. Adj megújulást ezen a téren, hogy mindig legyen üzemanyagunk.

Segíts el minket oda, hogy életünk minden területén ténylegesen te légy az Úr.

Ámen.

Csak légy egy kissé áldott csendben:
Magadban békességre lelsz, :/:
Az Úr rendelte kegyelemben
Örök, bölcs célnak megfelelsz.
Ki elválasztá életünk,
Jól tudja, hogy mi kell nekünk.

Zengj hát az Úrnak s járd az utat,
Mit éppen néked Ő adott; :/:
A mennyből gazdag áldást juttat
S majd Jézus ad szép, új napot.
Ki Benne bízik és remél,
Az mindörökké Véle él.

(274. 3-4 dicséret)